

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเรื่องจันทมาตฉบับภาคกลาง ฉบับล้านนา ฉบับอีสาน และฉบับภาคใต้
ชื่อนักศึกษา	นางสาวเมทินี รัชฎาภิรักษ์
สาขาวิชา	จารึกภาษาไทย
ภาควิชา	ภาษาตะวันออก
ปีการศึกษา	2541

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเปรียบเทียบว่าวรรณกรรมเรื่องจันทมาตฉบับภาคกลาง ฉบับล้านนา ฉบับอีสาน และฉบับภาคใต้ มีลักษณะเหมือนหรือต่างกันอย่างไร เพื่อให้เข้าใจความเป็นมา จุดมุ่งหมายในการประพันธ์ และความแพร่หลายของวรรณกรรมเรื่องนี้ ในการศึกษาเปรียบเทียบจันทมาตทั้ง 4 ฉบับ จะพิจารณาทั้งด้านวรรณศิลป์และคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรม

ผลการวิจัยทำให้ทราบว่า จันทมาตมีที่มาจากนิทานในปัญญาสาครซึ่งเป็นชาดกนอกนิบาตฉบับล้านนา ต่อมาเมื่อมีผู้นำเรื่องดังกล่าวไปแต่งเป็นนิทานวรรณกรรมภาคเหนือ แล้วจึงแพร่หลายไปถึงภาคอีสาน ซึ่งแต่โบราณอาณาจักรล้านช้างได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมมาจากล้านนา วรรณกรรมเรื่องจันทมาตของภาคอีสานกับภาคเหนือจึงมีเนื้อเรื่องที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ ฉบับภาคกลางก็น่าจะได้อิทธิพลมาจากนิทานในปัญญาสาครเช่นเดียวกัน เนื้อเรื่องมีความใกล้เคียงกับฉบับล้านนา และฉบับอีสาน ความแตกต่างอยู่ที่ลักษณะคำประพันธ์และภาษาที่ใช้ ส่วนฉบับภาคใต้เข้าใจว่ามีการคัดลอกมาจากฉบับภาคกลางเพราะมีการดำเนินเรื่องที่เหมือนกัน ต่างกันตรงตอนจบของเรื่องเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

วรรณกรรมเรื่องจันทมาตเป็นนิทานชาดกเรื่องหนึ่งที่มุ่งสั่งสอนผู้อ่านผู้ฟังในเรื่องกฎแห่งกรรม สอนให้รู้จักความกตัญญูรู้คุณ และรู้จักทำความดี กวีมีความสามารถในการใช้ภาษาในการ

เล่าเรื่อง ดังปรากฏในจินตนาตทุกฉบับว่า การใช้ถ้อยคำภาษาและสำนวนโวหารต่าง ๆ ล้วนทำให้ผู้อ่าน
เกิดจินตภาพและเข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างกระจ่างชัด

แนวคิดและค่านิยมที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องจินตนาตทั้ง 4 ส่วน สะท้อนให้เห็น
ความคิดความเชื่อของคนในสังคม ซึ่งนอกจากจะมีลักษณะร่วมกันในฐานะที่เป็นคนไทยแล้ว ยังมี
ประเด็นปลีกย่อยที่ต่างกันไปตามลักษณะของท้องถิ่นด้วย วรรณกรรมท้องถิ่นเช่นจินตนาตจึงมีคุณค่า
ในทางสังคม ที่ทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจมุมมองและโลกทัศน์ของคนในสังคมได้มากขึ้น